17.08.2022

סקירת לוח פרים – אוגוסט 2022

✓ כללי

בלוח הפרים, נמצאים **22** פרים: 9 נבחנים, ו- 13 פרי ג'נומיק. בנוסף, בתחתית הלוח **6** פרים נוספים: 4 מהם, פרים צעירים מהולנד, 1 פר נבחן בחו"ל, **וספקטור**, עם מבחן בישראל.

תקופת פעילותו של לוח הפרים הנוכחי תהיה בעיקר בתקופת המעבר של הסתיו, תקופה בה תמיד מדדי הפוריות יורדים לאחר "חום יולי-אוגוסט" הישראלי. מכאן, שנבחרו פרים נבחנים שפוריות זרמתם היא בממוצע ומעלה, ונוספו עוד פרים בעלי פוריות זרמה גבוהה, לפתרונות הזרעה לפרות ועגלות מעבר להזרעות 1-3. פרים נבחנים בעלי חמ"מ גבוה, אולם בפוריות זרמה לא טובה, הוצאו ואינם נוכחים בלוח זה – **סלוקי, גוגל, אילטון.**

שנתון 2017 סיים את המבחן, מכלל ה- 45 עגלים שהזריעו, נמצאו 3 פרים שהופיעו בלוח האחרון עם מספר קטן של בנות ואילו בלוח הנוכחי, מופיעים עם מספר מאות של בנות ומבחנם גבוה ויפה: **סרג', אכילס וגייק**. פר נוסף מהשנתון, **ביורן,** עלה לרמת לוח הפרים אולם לא קיבל אישור בשל נתוני שיפוט גופני נמוכים, סימן לחשיבות התכונות הללו למרות שאינן נמצאות באינדקס הטיפוח שלנו. סה"כ 6 פרים משנתון 2017 הגיעו לחמ"מ בינוני עד גבוה ואנו מחכים לתחילת התוצאות של שנתון 2018.

המגמה להפעלה גבוהה יותר של הפרים הצעירים, לעומת הנבחנים היא מגמה שקוראת בכל העולם וגם בישראל אנו מתחילים איתה. זאת בשל תוצאות גנטיות גבוהות יותר ויותר של קבוצת הצעירים לעומת הנבחנים. אנו עדיין צריכים להיות זהירים יותר מכלל העולם, בשל ההישנות הנמוכה יחסית של הצעירים הישראלים בהשוואה להישנות הצעירים באירופה או צפון אמריקה.

להזרעת עגלות, מתפרסמת קבוצה של **13** פרים: 6 עם מבחן המלטות ו-7 לפי נתוני ג'נומיק. בקבוצת ה-"פרים נוספים", נמצאים מתאימים לעגלות, 6 פרים שמהם, ל**ספקטור** יש מבחן המלטות בישראל.

✓ דרוג הפרים לתכונה

דירוגם של 5 הפרים הראשונים לכל תכונה ותכונה מתוארים בטבלה 1. הפרים הבולטים בתכונות הייצור והשיפוט הגופני הם הצעירים הג'נומים. לעומת זאת, בתכונות פוריות הבנות, הישרדות והתמדה יש יתרון לנבחנים.

טבלה 1: דרוג חמשת הפרים הראשונים לכל תכונה

חלב ק"ג	שומן ק"ג	שומן %	חלבון ק"ג	חלבון %
איזג	סוג G	גרוטו G	איזג	גרוטו G
האיטי G	בסדר G	גייק	סקנדל G	גייק
קרא G	הילוך G	סוג G	קרא G	בניסי G
סרג'	גייק	פגסוס	בניסי G	אכילס
היבריס G	סקנדל G	בסדר G	האיטי G	מחוסן G

רת"ס	פוריות בנות	הישרדות	התמדה	אופן המלטה בנות	אופן המלטה פר
רונלדו	דאוסן	סוג'י	איזג	דאוסן	דאדון
פגרנס	איזג	סוביד G	דאוסן	גרוטו G	סקנדל G
אברמס	סאבי G	איזג	דאדון	סוג'י	קרא G
דייר G	סרג'	סאבי G	פגסוס	מחוסן G	גייק
דאוסן	אברמס	האיטי G	סוג'י	איזג	דאוסן

עטין	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
אברמס	איזג	אברמס	מחוסן G	דאוסן
סקנדל G	סקנדל G	טייפון G	בניסי G	דאדון
פגרנס	אברמס	מחוסן G	פגרנס	איזג
קרא G	אכילס	גרוטו G	אברמס	סוביד G
מחוסן G	היבריס G	היבריס G	סקנדל G	הילור G

✓ ממוצע משוקלל של תכונות האינדקס – המלצת שיאון

לוח אוגוסט 2022 מציג התקדמות בשתי השלוחות, בתכונות היצור והמשנה.

עגלות - התקדמות בחמ"מ, שומן (ק"ג ואחוז), תאים סומתים, פוריות בנות.

פרות – התקדמות בחמ"מ, חלב, מרכיבי החלב, תאים סומתים, פוריות בנות, המלטה קשה.

טבלה 2: ממוצעים משוקללים לפי המלצת שיאון ללוח אוגוסט 2022 – השוואה בין שני הלוחות

	ממוצעים משוקללים לפי המלצת שיאון	ייצור ומשנה												
		חמ"מ	ק"ג חלב	ק"ג חלבון	% חלבון	ק"ג שומן	% שומן	תאים סומטיים	פוריות בנות	הישרדות	התמדה	% תמותה פר	% המלטה קשה	אינדקס בנות
עגלות	אפר-22	764	506	18.5	0.02	26.0	0.06	0.18-	0.9	79	1.8	0.3-	0.9-	0.1
	אוג-22	796	501	18.7	0.02	27.9	0.08	0.20-	1.1	75	1.6	0.2-	0.7-	0.3
	הפרש	33	6-	0.3	0.00	1.8	0.02	0.02-	0.2	4-	0.2-	0.2	0.2	0.2
פרות	אפר-22	786	522	18.9	0.02	28.8	0.08	0.16-	0.4	86	1.5	0.2	0.8	0.3
	אוג-22	831	536	19.1	0.01	31.5	0.09	0.20-	0.8	81	1.4	0.3	0.5	0.4
	הפרש	45	14	0.2	0.00	2.7	0.02	0.04-	0.4	5-	0.2-	0.0	0.3-	0.1

	שיפוט גופני						
		אינדקס בנות	עטין כללי	מיקום פטמות	עומק עטין	רגליים	זוית אגן	גודל גוף
עגלות	אפר-22	0.1	104	104	104	102	102	100
	אוג-22	0.3	104	104	102	102	102	101
	הפרש	0.2	0	0	1-	0	0	1

✓ שינויים בין הלוחות: (9) נשארו, (5) יצאו, (6) נוספים

נשארו - 9 פרים נבחנים בלוח.

השינויים בחמ"מ של הפרים הנשארים, מתוארים באיור 1 ולאורך ציר הזמן, באיור 2. **סרג'**, **אכילס** **וגייק**, הופיעו במבחנם הראשון בלוח אפריל 22 עם 43, 91 ו-42 בנות, בהתאמה. בלוח אוגוסט 2022, שלושת הפרים הללו עלו במספר בנותיהם ל- 219, 528 ו-234, בהתאמה. **סרג' ואכילס** כמעט ולא השתנו בערכי החמ"מ שלהם, לעומת **גייק** שעלה ב-130 נקודות החמ"מ במבחן הנוכחי (איורים 1 ו-2). ההישנות שלהם השתפרה והם הופכים להיות פרים מרכזיים באחוזי השימוש ברפתות. שאר הפרים שנשארו, כמעט ולא שינו את ערכי החמ"מ שלהם, בהשוואה ללוח הקודם, עדות חוזרת ליציבות המבחנים שלהם. **פגרנס**, שסוגר את הרשימה מצטיין בתכונות המשנה, שיפוט גופני ופוריות הזרמה. **דאוסן ואיזג** –מצטיינים בערכים גבוהים מאוד לפוריות בנותיהם. לכל הפרים, ערכים חיוביים וטובים בהישרדות והתמדה, למעט **גייק** שירד בתכונות אלו.

איור 1: פרים נשארים – חמ"מ נוכחי והפרש מול מבחן קודם

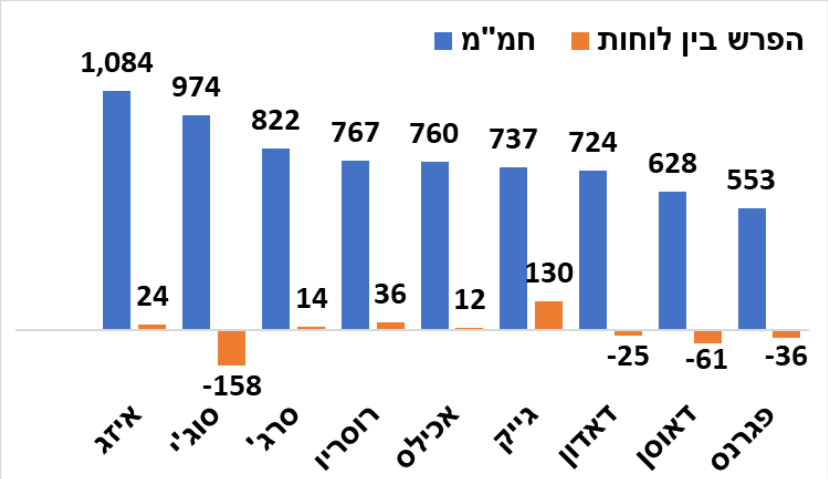

איור 2: מבחני הפרים הנשארים בציר הזמן – חמ"מ והישרדות

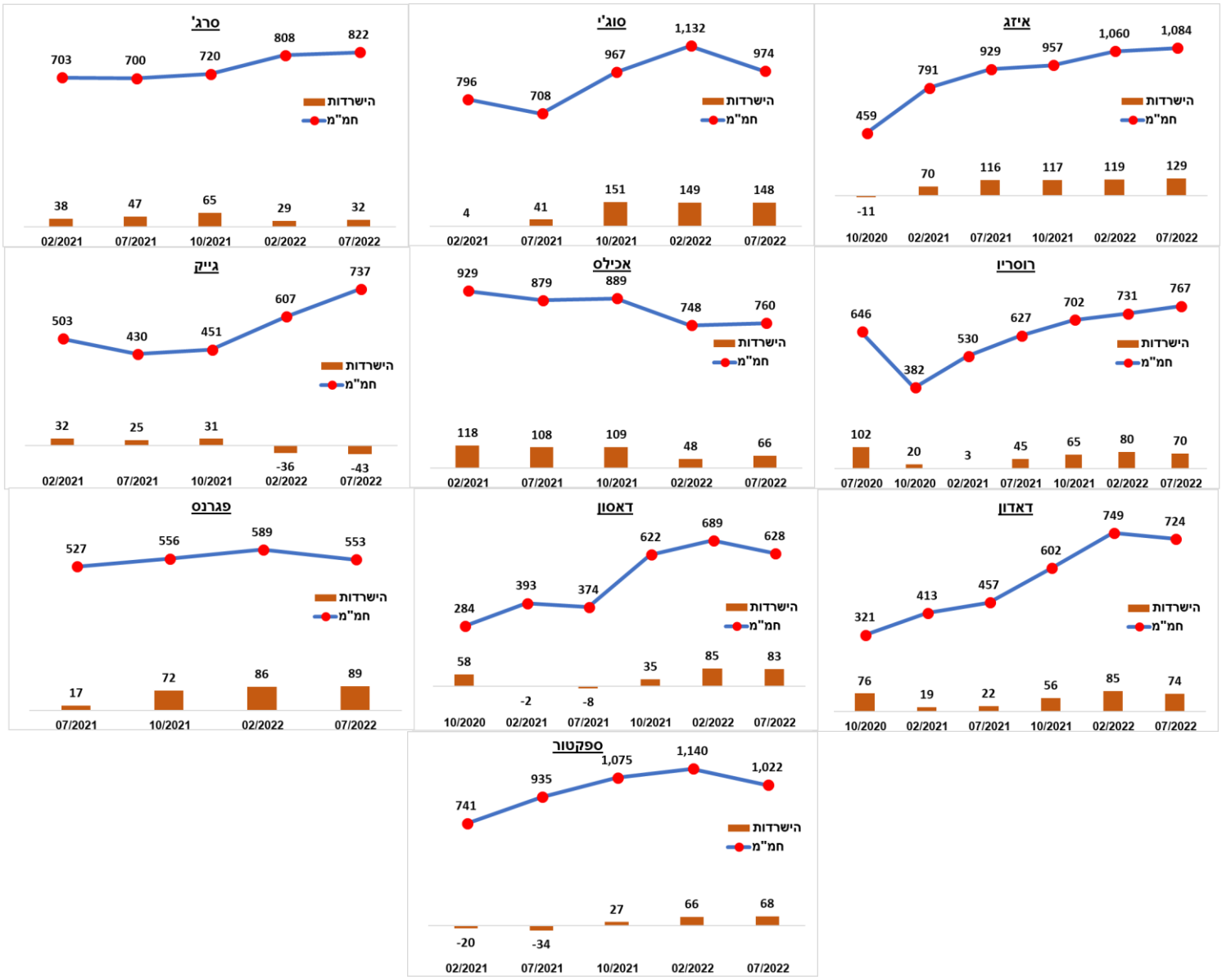

יצאו – 5 פרים נבחנים

סלוקי, גוגל, אילטון, בוסלדו ואייסמן - סיבות יציאתם מוסברות בטבלה 3. עיקר יציאתם של הפרים הייתה הפעם מסיבה של פוריות הזרמה. תכונה זו, בפרים בוגרים, קשה לשינוי. בתקופת המעבר הנוכחית, ולמרות תרומתם הגבוהה לגנטיקה של העדר, החלטנו על הוצאתם מהלוח.

טבלה 3: פרים שיצאו מהלוח

שם ומספר הפר		חמ"מ	סיבת יציאה
סלוקי	9154	979	פוריות זרמה
גוגל	9037	697	פוריות זרמה
אילטון	9160	684	פוריות זרמה
בוסלדו	9023	559	ירידה בחמ"מ, רכיבים, סת"ס, פוריות בנות
אייסמן	9145	442	מתחת סף החמ"מ של הלוח

איור 3: מבחני הפרים היוצאים בציר הזמן

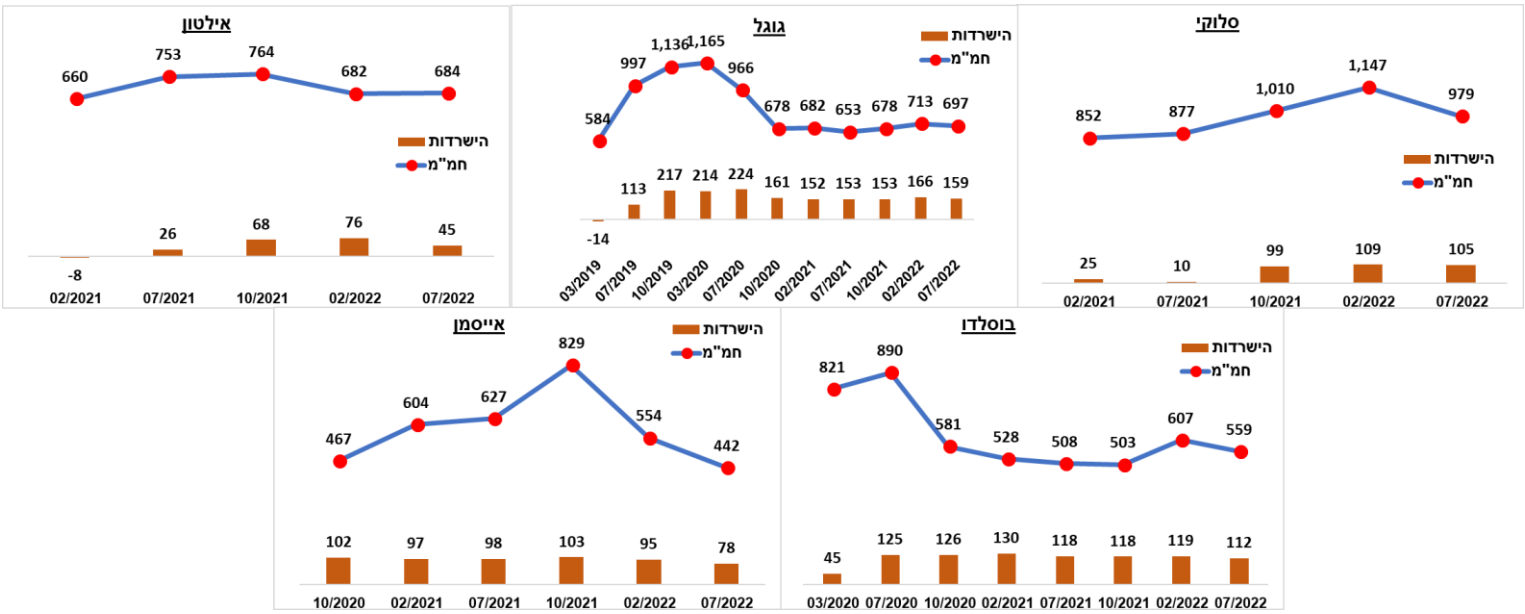

יש לציין, שהישרדות בנותיהם של הפרים שיוצאים מהלוח היא גבוהה, במיוחד של **גוגל** ו**בוסלדו.**

פרים נוספים

6 פרים אשר אינם נמצאים בתכנית השידוכים של המלצת שיאון, אולם נמצאים במיכלי המזריעים. מקורם בהולנד וארה"ב (טבלה 4).

ספקטור (חברת ABS, ארה"ב) מאוד נדרש על ידיי הרפתנים וזאת בשל תכונותיו החיוביות, השיפוט היוצא דופן שלו ופוריות הזרמה. נציגי בניו ונכדיו מופיעים כבר בלוח – **סקנדל וסוג**, בהתאמה. הוא כבר הזריע בישראל כ-15,000 פרות (בעיקר עגלות).

מונטריאל (חברת ABS, ארה"ב) נבחן בארה"ב ועדיין ללא בנות בישראל. זרמתו תגיע בסוף ספטמבר ויהיה זמין במיכלים מתחילת אוקטובר (במידה ויגיע מוקדם יותר, נעדכן).

ד. דולמן, פלגסטון, אנדלס ופסט לן – פרים צעירים ג'נומים מחברת CRV הולנד, ברמת חמ"מ גבוהה ובקווי דם אחרים מהנמצא בישראל. הזרמה לא ממוינת והיא זמינה במיכלי המזריעים/מחליפים.

לקראת החורף, אנו נערכים להזמנה נוספת של זרמות יבוא, בעיקר מפרים נבחנים, וזאת בהתאם לכמויות הזרמות הזמינות במיכלי המזריעים.

כל הפרים הנוספים בלוח הפרים, זרמתם מחויבת בנוסף להזרעה הרגילה, בסך של 25 ₪.

טבלה 4: נתוני פרים נוספים

פרים נוספים - זרמה רגילה *																					
הפר		אבות הפר		חלב ומרכיבי												תכונות נלוות					אינדקס תכונות משנה
שם	מספר	אב	אב אם	מספר בנות תח' 1	מספר עדרים	בנות הפר בתחלובה	% הישנות	חמ"מ PD20	חלב ק"ג	שומן		חלבון		אינדקס ייצור	לרת"ס (לוג)	פוריות בנות (%)	הישרדות (ימים)	התמדה (%)	אינדקס המלטת בנות הפר		
										ק"ג	%	ק"ג	%								
1R ד. דולמן	5388	תופסטון	רלוונט			ג'נומיק - הולנד	≈55	1,110	591	39.5	0.14	28.2	0.07	953	-0.40	-1.6	122	0.0	-0.6		157
2R ספקטור	5849	יודר	סופרסייר	122	33	1	90	1,022	611	45.3	0.18	21.7	0.02	882	-0.06	2.1	68	0.0	-2.9		140
3R פלגסטון	5387	תופסטון	רלוונט			ג'נומיק הולנד	≈55	977	486	37.9	0.16	26.1	0.08	896	-0.28	-0.4	125	0.0	-0.8		81
4 אנדלס	5390	ג'קוזי	פיינדר			ג'נומיק - הולנד	≈55	942	166	39.5	0.27	18.3	0.11	756	-0.44	-0.4	83	0.0	-1.3		186
5R מונטריאל**	5384	מדלי	קבריולט			נבחן בארה"ב	70	915	179	56.1	0.40	20.9	0.12	973	0.05	-2.4	0	0.0	-2.0		-58
6 פסט לן	5389	רמינגטון	לוסטרום			ג'נומיק הולנד	≈55	842	196	30.9	0.19	20.0	0.11	705	-0.36	0.9	92	0.0	-0.8		137

הפר		המלטות פר מעבר			שיפוט גופני במבכירות					משק אם
שם	מספר	% הישנות	% תמותה	% המלטה קשה	% הישנות	עטין כללי	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים גודל גוף	
ד. דולמן	5388	חזוי	0.0	1.0	חזוי	111	103	109	108 103	CRV הולנד
ספקטור	5849	87	0.4	0.6	75	121	118	109	106 111	ABS ארה"ב
פלגסטון	5387	חזוי	0.0	0.7	חזוי	115	103	112	108 103	CRV הולנד
אנדלס	5390	חזוי	0.0	-0.3	חזוי	106	97	106	109 103	CRV הולנד
מונטריאל**	5384	חזוי	-0.8	-2.6	חזוי	103	105	97	103 96	ABS ארה"ב
פסט לן	5389	חזוי	0.0	-0.7	חזוי	109	98	106	112 101	CRV הולנד

* זרמה לא ממוינת, נמצאת במיכלי המזריע - בתשלום 25 ₪
** זמין מתחילת אוקטובר

זרמה ממוינת

בסוף השנה אנו נערכים לקראת הזמנה חדשה של זרמה ממוינת לעונת ההזרעות של העגלות. בבנקים שלנו עדיין נשארו מנות לרפתנים/יות שרוצים/ות להזמין גם בלוח הנוכחי. הפרים שזרמתם נשארה מתוארים בטבלה 5.

טבלה 5: פרים שזרמתם זמינה וממוינת לנקבות

סטטוס	שם ומספר הפר		חמ"מ	% שומן	% חלבון	פ. בנות	הישרדות	התמדה	עטין	גודל גוף
מבחן בישראל	ספקטור	5849	1,022	0.18	0.02	2.1	68	0.0	121	111
מבחן בישראל	גילמור	5051	668	0.22	0.10	0.3	16-	0.0	110	110
מבחן בארה"ב	אוקספורד	5109	744	0.02	0.02	2.5-	6	0.0	105	103
צעיר בארה"ב	אימנס פ.	5359	933	0.25	0.09	2.1-	95	0.0	103	97

✓ **פרי הג'נומיק** - קבוצה חדשה של 13 פרים צעירים ג'נומים מתפרסמת בלוח (טבלה 6). בלוח הנוכחי, בפעם הראשונה יחס הפרים הנבחנים לצעירים משתנה. סך אחוזי השימוש לכלל הפרים הצעירים עולה וזאת בשל הסיבה שתוצאות ממוצע הג'נומיקים מתחילה להיות גבוהה יותר מהנבחנים (טבלה 7).

טבלה 6: פרי הג'נומיק

	פרי הזרעה				פרים צעירים ג'נומים																										
	הפר		אבות הפר																												
	שם	מספר	אב	אב אם	% הישנות	חמ"מ PD20	חלב ק"ג	שומן		חלבון		אינדקס ייצור	תכונות נלוות					אינדקס תכונות משנה	המלטות פר מעבר			שיפוט גופני במבכירות									
								ק"ג	%	ק"ג	%		לרת"ס (לוג)	פוריות בנות (%)	הישרדות (ימים)	התמדה (%)	אינדקס המלטת בנות הפר		% הישנות	% תמותה	% ה. קשה	% הישנות	עטין כללי	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
1	סוג G	9555	סקנדל	גוגל	53	1,027	532	52.3	0.26	23.7	0.05	992	-0.05	-1.4	69	1.1	-0.5	35	24	0.6	1.5	חזוי	100	102	99	100	100
2R	קרא G	9562	קוקיקאטר	ראלב	57	983	749	35.2	0.06	25.0	0.01	847	-0.19	0.9	90	0.4	0.2	136	34	0.7	-1.6	חזוי	107	105	104	103	107
3R	בסדר G	9500	בס	ארגמן	53	955	345	43.4	0.25	18.8	0.06	806	-0.28	0.3	89	1.4	0.9	149	24	0.2	0.7	חזוי	103	105	103	102	103
4	האיטי G	9531	הטריק	אייפק	53	924	845	34.9	0.03	24.4	-0.02	833	-0.27	-1.7	105	-0.1	0.7	91	24	1.2	2.6	חזוי	99	99	100	100	99
5	סוביד G TV	9545	סבוטז'	דוגלי	53	916	300	39.6	0.23	17.7	0.07	746	-0.12	1.2	141	1.4	-0.6	170	24	-0.1	0.2	חזוי	98	99	100	100	98
6	סאבי G	9548	סולארי	בוס ב.	54	898	355	31.1	0.15	16.6	0.04	640	-0.32	3.2	123	0.4	-0.1	258	20	-0.1	-0.5	חזוי	103	104	103	102	103
7	הילור G	9532	הטריק	ארסוף	53	840	503	41.6	0.19	19.0	0.02	790	-0.05	-0.2	60	0.8	0.3	50	20	0.4	1.5	חזוי	98	98	99	100	98
8R	היבריס G	9534	הליקס	סרצ'	58	827	710	40.7	0.12	23.8	0.01	877	-0.03	-2.5	14	0.0	0.3	-50	31	1.0	-0.2	חזוי	102	106	106	103	102
9R	דייר G	9530	דיוק מ.	ארגמן	59	812	496	38.7	0.16	13.5	-0.02	653	-0.34	0.4	67	1.6	1.0	159	34	1.0	1.6	חזוי	102	105	104	100	102
10R	טייפון G	9538	טריי מי	בופון	55	795	341	32.4	0.16	16.5	0.04	649	-0.19	1.0	91	0.0	-0.7	146	32	0.1	1.3	חזוי	102	106	104	102	102
11R	מחוסן G	9495	מונטלי	בופון	52	783	270	30.9	0.17	17.0	0.07	645	-0.19	0.5	99	0.0	-1.0	138	31	-0.2	1.0	חזוי	103	107	103	104	103
12R	בניסי G	9517	ביל	איסר	56	738	442	23.9	0.06	24.8	0.09	730	-0.03	-2.0	69	1.2	0.1	8	32	0.4	-0.2	חזוי	99	104	106	104	99
13	אלדן G	9493	אמקור	לדרמן	53	709	489	25.2	0.06	20.0	0.03	647	0.01	0.8	92	-0.8	0.3	62	24	0.2	0.2	חזוי	102	101	99	101	101

הפר		המלטות פר מעבר			שיפוט גופני במבכירות						
	שם	מספר	% הישנות	% תמותה	% ה. קשה	% הישנות	עטין כללי	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
	סוג G	9555	24	0.6	1.5	חזוי	100	102	99	100	100
	קרא G	9562	34	0.7	-1.6	חזוי	107	105	104	103	107
	בסדר G	9500	24	0.2	0.7	חזוי	104	105	103	102	103
	האיטי G	9531	24	1.2	2.6	חזוי	100	99	100	100	99
	סוביד G TV	9545	24	-0.1	0.2	חזוי	99	99	100	100	98
	סאבי G	9548	20	-0.1	-0.5	חזוי	104	103	102	102	103
	הילור G	9532	20	0.4	1.5	חזוי	98	98	99	100	98
	היבריס G	9534	31	1.0	-0.2	חזוי	106	106	106	103	102
	דייר G	9530	34	1.0	1.6	חזוי	104	105	100	100	102
	טייפון G	9538	32	0.1	1.3	חזוי	104	106	108	102	102
	מחוסן G	9495	31	-0.2	1.0	חזוי	103	107	108	104	103
	בניסי G	9517	32	0.4	-0.2	חזוי	104	106	101	104	99
	אלדן G	9493	24	0.2	0.2	חזוי	101	101	99	101	102

טבלה 7: ממוצע הפרים הנבחנים לעומת פרים צעירים ג'נומים

סטטוס	חמ"מ	% שומן	% חלבון	אינדקס ייצור	אינדקס תכונות משנה	עטין	רגליים	גודל גוף
נבחנים	783	0.05	0.00	625	158	103	100	100
צעירים ג'נומים	862	0.15	0.03	758	104	103	102	101

✓ פרים לעגלות

בלוח הנוכחי, רשומים **13** פרים המוצעים להזרעת עגלות (טבלה 8): **6** בעלי מבחן, ו- **7** לפי נתוני הג'נומיק. בנוסף, עוד **6** פרים, **ד.דולמן, ספקטור, פלגסטון, אנדלס, מונטריאל, פסט לן**, בטבלת "פרים נוספים". בלוח הנוכחי, יחסית, פחות עגלות יוזרעו לעומת שני לוחות הפרים האחרים שמתפרסמים במשך השנה. אחוז השימוש המומלץ משתנה בנבחנים ודומה לכל הג'נומיקים, 6%.

טבלה 8: פרים המומלצים לעגלות

פרים מומלצים לעגלות - אוגוסט 2022, דרוג חמ"מ											
הפר		אבות הפר		חמ"מ PD20	נתוני המלטות		אומדן גנטי		ממשק		המלצת שיאון
שם	מספר	אב	אב אם		% הישנות	רשומות	% תמותה	% ה. קשה	% תמותה	% ה. קשה	
פרים נבחנים											
איזג	9147	אסיה	ג'קי	1,084	98	2,515	0.0	-0.8	5.5	6.7	10
אכילס	9248	איסר	ארגמן	760	93	808	0.5	1.0	5.8	9.1	10
גייק	9214	גדר	ג'קי	737	85	298	-1.0	-1.0	4.6	7.3	10
דאדון	9128	דוגלי	הודל	724	98	2,382	-2.1	-3.8	3.4	3.7	8
דאוסן	9127	דוגלי	אוטו	628	96	1,220	-0.9	-0.9	4.9	7.4	11
פגרנס	9168	פיימוס	ג'רמין	553	70	116	0.2	-0.9	8.4	7.9	9
פרים ג'נומיקים											
קרא G	9562	קוקיקאטו	ראלב	983	34	-	0.7	-1.6	לפי נתוני ג'נומיק		6
בסדר G	9500	בס	ארגמן	955	24	-	0.2	0.7	לפי נתוני ג'נומיק		6
סוביד TV G	9545	סבוטז'	דוגלי	916	24	-	-0.1	0.2	לפי נתוני ג'נומיק		6
סאבי G	9548	סולארי	בוס ב.	898	20	-	-0.1	-0.5	לפי נתוני ג'נומיק		6
היבריס G	9534	הליקס	סרצ'	827	31	-	1.0	-0.2	לפי נתוני ג'נומיק		6
בניסי G	9517	בילי	איסר	738	32	-	0.4	-0.2	לפי נתוני ג'נומיק		6
אלדן G	9493	אמקור	לדרמן	709	24	-	0.2	0.2	לפי נתוני ג'נומיק		6
פרים נוספים											
ד. דולמן	5388	תופסטון	רלוונט	1,110	חזוי	-	0.0	1.0	-	-	
ספקטור	5849	יודר	סופרסייר	1,022	87	356	0.4	0.6	4.4	9.4	
פלגסטון	5387	תופסטון	רלוונט	977	חזוי	-	0.0	0.7	-	-	
אנדלס	5390	ג'קוזי	פיינדר	942	חזוי	-	0.0	-0.3	-	-	
מונטריאל	5384	מדלי	קבריולט	915	חזוי	-	-0.8	-2.6	-	-	
פסט לן	5389	רמינגטון	לוסטרום	842	חזוי	-	0.0	-0.7	-	-	
ממוצע כלל הפרים בישראל							0.7	0.4	6.0	9.3	

✓ פוריות זרמה

אוכלוסיית הפרים מתחלקת לכאלו שיהיו פוריים וכאלו שיהיו פחות פוריים, רוב הפרים בממוצע. בלוח הפרים מוצעים בנוסף גם פרים שזרמתם הוכחה כפוריה מאוד בתנאי ישראל.

הפרים הפוריים מתפרסמים בטבלה נפרדת בלוח, שהנתונים בה מתבססים לאור מאות או אלפי הזרעות המנותחים בצורה "נקייה" על השפעתם על אחוזי ההתעברות (דו"ח ג'ורג'). הם מיועדים לפרות/עגלות אשר לא הצליחו להיכנס להריון בהזרעות 1-3.

לאורך שנים המלצתנו להזרעות 1-3 עומדת על הזרעה לפי ההתאמה הגנטית (קירבה בשארות ותכונות גנטיות של הפרה/עגלה) שתשפר בדור הבא את העגלה המתוכננת. מאוד לא מומלץ

להתחיל להזריע בפרים הפוריים מטבלת "זרמת פרים פוריים" כבר בהזרעות 1-3 ובכך לאבד את ההתקדמות הגנטית.

הסיבה העיקרית להחלטה לעלייה בכמות הפרים המוצעים כפרים פוריים היא תקופת השנה – עונת סוף הקיץ והסתיו היא העונה שבה מדדי הפוריות תמיד נמוכים יחסית לשאר עונות השנה.

הפוריות מוצגת כסטיות מממוצע אחוז ההתעברות של כלל הפרים המזריעים בישראל (מהארץ ומחו"ל).

טבלה 9: פוריות פרי הלוח וטבלת פרים פוריים לפי השלוחות

פוריות זרמות פרי הלוח - אוגוסט 2022							
פרטי הפר			חמ"מ PD 20	פרות		עגלות	
שם	מספר	אבות		הזרעות	סטייה מהייחוס	הזרעות	סטייה מהייחוס
איזג	9147	אסיה X ג'קי	1,084	13,257	-1.0	8,137	-2.3
סוג'י	9157	סיטבון X ג'רמין	974	14,069	1.7	1,256	1.1
סרג'	9244	סגריר X ארגמן	822	5,260	0.6	-	-
רוסריו	9120	ראלב X סטד	767	8,261	-1.7	-	-
אכילס	9248	איסר X ארגמן	760	3,192	1.4	1,480	0.05
גייק	9214	גדר X ג'קי	737	1,357	0.7	581	-0.2
דאדון	9128	דוגלי X הודל	724	6,413	1.3	7,301	-1.4
דאוסן	9127	דוגלי X אוטו	628	4,153	2.0	3,240	2.8
פגרנס	9168	פיימוס X ג'רמין	553	3,006	2.6	648	3.4
פרים פוריים							
אברמס	9236	אולטיים X אס	462	1,361	1.6	1,464	*7.4
רונלדו	9088	ראלב X סילבן	418	13,907	*7.2	324	*12.1
פגסוס	7964	גספר X סדש	307	2,880	*6.5	2,718	*11.4
גרוטו G	9404	גוליבר X מיטרן	645	2,333	*5.1	-	-
סקנדל G	9311	ספקטור X הודל	1042	5,857	*3.1	2,794	*4.4

אנו מנסים לגוון, מעת לעת את הפרים המופיעים בטבלה, ופרים שהיו פוריים בעבר, מתחלפים בפרים אחרים, וזאת בשל ביצועיהם ושימוש בקווי דם נוספים. הפר **קליין – 9488** היה פורה מאוד בלוח האחרון, אולם עדיין לא מופיע כ"פר פורה" בדו"ח המנתח את ההשפעה של כל גורם וגורם על מדדי הפוריות (מוקדם מידי). רפתנים הרוצים להמשיך איתו, נא לעדכן את המזריע שיצטייד בזרמה שלו.

בעת האחרונה אנו עדים לשיפור במדדי הפוריות. השונות בביצועי הפרים מצטמצמת, ומקווים למגמה חיובית שתמשיך בשנה הקרובה.

✓ קווי דם, הצעות לשידוכים

טבלה 10, מייצגת את כלל הפרים בלוח הפרים עם הצעות לשידוך, לרפתות ללא תכנת שידוך. זו גם טבלת עזר לרפתנים המחליטים לבצע שידוכים עצמאים. לכל פר, יש את פירוט החוזקות שלו וקווי הדם האפשריים לשידוך.

טבלה 10: המלצות לשידוך לפי קווי דם

	שם הפר	עגלות	חוזקות	קווי דם מתאימים לשידוך	פוריות הפר
1	איזג	√√	עטין טוב, גוף קטן, המלטה קלה, התמדה	שושן, גוליבר, איסר, סיטבון, בופון	הזרעות 1-3
2	סוג'י		ק"ג ואחוז שומן, השרדות, גוף קטן	זקא, איסר, סימונה, גספר, מיטרן	
3	סרג'		יצרנות, סת"ס נמוך, פוריות בנות	גוליבר, איסר, קבריולט, מקרו, מפרק	
4	רוסריו		קו דם שונה, אחוזי מוצקים, רת"ס נמוך	ג'ייג'יי, לדרמן, אופן, מיטרן, קבריולט	הזרעות 1-3
5	אכילס	√√	אחוזי מוצקים, התמדה, שיפוט גופני	שושן, ג'סיקה, גוגל, סטרט,סיטבון	
6	גייק	√√	אחוזי מוצקים, סת"ס נמוך, מיקום פטמות טוב	ראלב, בופון, איסר, ארגמן, פטריק	
7	דאדון	√√	התמדה, גוף קטן, קו דם שונה	גוליבר, פטריק, ג'ייג'יי, סגריר	הזרעות 1-3
8	דאוסן	√√	רת"ס נמוך, פוריות בנות, התמדה, גוף קטן	שושן, אייפק, גוליבר, פטריק	
9	דאוסן	√√	רת"ס נמוך, פוריות בנות, התמדה, גוף קטן	שושן, אייפק, גוליבר, פטריק	
10	פגרנס	√√	סת"ס נמוך, התמדה, שיפוט גופני	בופון, דוגלי, גוגל, מקרו, ווג, גוליבר, ברנסלי	פורה
11	סוג G		אחוזי מוצקים, התמדה ביצור, בנות ממליטות בקלות	ראלב, בופון, שושן, סיטבון, ארגמן, פטריק	—
12	קרא G	√	יצרנות, השרדות, שיפוט גופני	גוליבר, גרדן, סגריר, ברנסלי,דראג	—
13	בסדר G	√	אחוזי מוצקים, סת"ס נמוך, התמדה, שיפוט גופני	גוגל, שושן, בוסלדו, ווייריי, גרדן, גוליבר	—
15	האיטי G		יצרנות, סת"ס נמוך, השרדות, גוף קטן	איסר, ראלב, גריטה, איסר, ג'ייג'יי	—
16	סוביד G	√	אחוזי מוצקים, פוריות בנות, השרדות, התמדה	גוגל, סקנדל, בס, סרג'יו, קבריולט, בוז'י	—
17	סאבי G	√	קו דם שונה, אחוזי מוצקים, סת"ס נמוך, פוריות בנות	ג'ייג'יי, בופון, סיטבון, דגרסי, גוליבר,פטריק	—
18	הילור G		קו דם שונה, אחוזי מוצקים, גוף קטן	שושן, סגריר, איסר, ג'מצ'י, ג'רמין, זניקס	—
19	היבריס G	√	יצרנות, שיפוט גופני	בופון, סיטבון, גרציה, ארגמן, סיאוק, גרנטי	—
21	דייר G		אחוז שומן, סת"ס נמוך, התמדה, שיפוט גופני	סמאנו, סטרט, גרציה, סימי, גריטה, פסטו	—
22	טייפון G		אחוזי מוצקים, פוריות בנות, בנות ממליטות קל, עטין טוב	שושן, בוז'י, איסר, מקרו, זניקס, ראלב	—
23	מחוסן G		אחוזי מוצקים, פוריות בנות, בנות ממליטות קל, עטין טוב	שושן, בוז'י, איסר, מקרו, זניקס, ראלב	—
24	בניסי G	√	אחוזי מוצקים, התמדה, שיפוט גופני	שושן, ג'סיקה, גוגל, סטרט,סיטבון	—
25	אלדן G	√	אחוזי מוצקים, השרדות	בופון, דוגלי, גוגל, מקרו, ווג, גוליבר, ברנסלי	—

√ מבחן חזוי להמלטה בעגלות

√√ מבחן אמיתי להמלטה בעגלות

✓ סיכום

- **נבחנים בלוח** – נבחרת של 9 פרים היציבים במבחנם. השלישייה משנתון 2017 שהצטרפה במבחן הקודם, הוסיפה עוד מספר מאות פרות למבחנם והתייצבה במבחן יפה בלוח הפרים הנוכחי.

צמרת הנבחנים נמצא בערכי חמ"מ של 800-1,000 נקודות החמ"מ כאשר הם מובילים בתכונות הייצור ובכמות החלב. לעומתם, תחתית קבוצת הנבחנים תורמים בעיקר בתכונות המשנה שהבולט בינהם הוא דאוסן – 9127 עם 359 נקודות החמ"מ מתכונות המשנה בלבד – כ-57% מכלל נקודות החמ"מ של הפר.

- **פרים ג'נומים** - שינוי באחוז פעילותם של הפרים הצעירים לעומת הנבחנים. עלייה באחוז השימוש בהם, עקב עלייה בערכם הגנטי הצפוי לעומת קבוצת הנבחנים. מגמה זו הייתה צפויה והיא תוצר לתכנית גנטית נכונה הדנה בכלל השידוכים לעתודות והחלטה על איסוף ואישור העגלים הנולדים. הסף התחתון לקבוצה זו, בלוח הנוכחי, הוא 709 והסף העליון הוא 1,027

כשהממוצע גבוה ועומד על 862 נקודות החמ"מ. נבחרת טובה המגוונת את קווי הדם, ותורמת בעיקר תכונות ייצור ושיפוט גופני מעל הממוצע.

- **פרים נוספים** – אנו ממשיכים להציג בלוחות הפרים פרים נוספים ממקור גנטי לא מקומי. פרים אלו מגיעים בתשלום נוסף, נמוך יחסית – 25 ₪, ומגוונים את סל התכונות של הפרים המקומיים. בהמשך תקופת הלוח, נייבא עוד זרמת פרים נבחנים מהמובילים בארצות המקור ובכך נעמוד בתכנית להיצמד כל הזמן להתקדמויות הגנטיות המתרחשות במקורות אלו.

- **גנטיקה ישראלית** – תכונות ההתמדה, ההישרדות ופוריות הבנות נמצאות ברמות גבוהות מול המקורות הגנטים האחרים המגיעים מיבוא. זאת תוצאה הנובעת ממשקל גבוה לתכונות אלו באינדקס הישראלי, לאורך שנים. כל זאת עומד ליד תכונות הייצור הגבוהות, בעיקר החלבון והשומן המעמידים את הגנטיקה המקומית במקום שהיא עדיין ביתרון על שלל הגנטיקה המיובאת. אנו רואים זאת בביקורים רבים של מערכת ההדרכה שלנו ברפתות השונות ומקבלים זאת גם מסיכומי ספר העדר הבוחן את כלל המערכת הארצית.

- **פוריות זרמה** – עיקר הפרים בלוח ניחנים בפוריות זרמה ממוצעת ומעלה. שיאון עוקבת כל הזמן על הפוריות של הפרים ומעדכנת את המזריעים והמגדלים בשימוש מושכל של פרים. גורם הפוריות הוא נתון משלים וחשוב, שכפי שנכתב למעלה, מקבל תפנית חיובית בעת האחרונה.

המלצת שיאון – דף הבא

✓ המלצת שיאון – אוגוסט 2022

נבחנים

שם ומספר פר		חמ"מ PD 20	פרות	עגלות	הערות
איזג	9147	1,084	7	10	מוגבל עד הזרעה 3
סוג'י	9157	974	8		
סרג'	9244	822	6		
רוסריו	9120	767	5		מוגבל עד הזרעה 3
אכילס	9248	760	5	10	
גייק	9214	737	5	10	
דאדון	9128	724	5	8	מוגבל עד הזרעה 3
דאוסן	9127	628	6	11	
פגרנס	9168	553	5	9	
בשר			3		
סה"כ נבחנים			55	58	

פרים צעירים - ג'נומיקים

שם ומספר פר		חמ"מ PD 20	פרות	עגלות	הערות
סוג G	9555	1,027	4		
קרא G	9562	983	3	6	
בסדר G	9500	955	3	6	
האיטי G	9531	924	4		
סוביד TV G	9545	916	3	6	
סאבי G	9548	898	3	6	
הילור G	9532	840	4		
היבריס G	9534	827	3	6	
דייר G	9530	812	4		
טייפון G	9538	795	4		
מחוסן G	9495	783	4		
בניסי G	9517	738	3	6	
אלדן G	9493	709	3	6	
סה"כ צעירים ג'נומיקים			45	42	

לכולם, שלום וביטחון, ושקט בגבולותינו

בריאות ופוריות בפרות והתקדמות גנטית טובה

יואל זרון